

NORDISK JUDAISTIK - PRESENTATION

Sällskapet för judaistisk forskning bildades 1973. Det har i maj 1975 haft sin första inter-nordiska kongress och utger nu genom en nordisk samarbetsgrupp en tidskrift, *Nordisk judaistik*.

Bristen på ett organ för judaistik har länge varit kännbar. Man har anledning att med stor respekt erinra om *Tidsskrift for jødisk Historie og Literatur*, utgiven 1919—1925 i Köpenhamn, redigerad av genealogen Josef Fischer och bibliotekarien Julius Salomon och med rabbinen professor David Jacob Simonsen som främste medarbetare. Den sistnämnde är som forskare, som boksamlare (den Simonsenienska samlingen i Kungl. Bibl. Köpenhamn) och som filantrop en av de märkligaste judiska gestalterna i Skandinavien. I Sverige började *Judisk tidskrift* utkomma 1928 och fortsatte till 1967, med efter varandra rabbinen professor Marcus Ehrenpreis och historikern professor Hugo Valentin samt slutligen journalisten och juristen Frans Arnheim som redaktörer.

Den tidskrift som nu anmäler sig kommer att i flera avseenden anknyta till sina föregångare, dock med ett bredare register än den förstnämnda och ett snävare än den andra. Ambitionen att ge samtidspolitiska översikter, krönikor eller nyhetsnotiser motsvaras av olika tidskrifter i Norden men är inte en angelägenhet för *Nordisk judaistik*. Tidskriften vill vara ett forum för judaistisk forskning i Norden genom att publicera uppsatser med vetenskapliga ambitioner av nordiska författare eller av icke-nordiska författare i judaistiska ämnen med nordisk anknytning. Judaistik omfattar kunskap och forskning om det judiska folket, dess historia, religion, kultur och samhällsförhållanden. Utrymme skall finnas för debatt och vetenskap-

lig polemik liksom för recensioner, litteraturöversikter och dokument. Bidragen kommer att publiceras på de skandinaviska språken, alltefter författarens hemvist, och förses med sammanfattningar på engelska. Vissa nummer kommer att helt publiceras på engelska.

Innehållet i detta första nummer ger en uppfattning om judaistikens stora spännvidd. Religionsvetenskapen representeras av docent Karl-Johan Illman, Åbo akademi, som skildrar den moderna judiska bibelforskningens särart men också dess samhörighet med icke-judisk forskning på området. Judith Vogt, Oslo, presenterar en del av sitt blott alltför rika material av antisemitiska karrikatyror från medeltid till nutid. Docent Helmut Müssener, Stockholms universitet, har skrivit en stor avhandling om den tyskspråkiga emigrationen till Sverige efter 1933; i sin uppsats anlägger han ett judaistiskt perspektiv på sitt material. Uppsatsavdelningen avslutas av professor Leo Eitinger, Universitetet i Oslo, som skildrar återanpassningens problem för dem som liksom han själv lyckats överleva de nazistiska koncentrationslägren. I recensionsavdelningen granskas Jacques Blum's kultursociologiska studie av den judiska minoriteten i Danmark av en annan minoritetsforskare, museiinspektör George Nelleman, Nationalmuseet, Köpenhamn, medan Hans Lindbergs avhandling om den svenska flyktingpolitiken under åren kring Andra världskrigets utbrott kommenteras av Joachim Nelhans, Göteborg, som forskat kring de juridiska aspekterna av problemet och dessutom själv är flykting. Häftet avslutas med ett par dokument, Stockholms Mosaiska församlings synpunkter på utredningsförslaget *Att översätta Gamla testamentet*, samt en förkortad version av slutrap-

Scandinavian Jewish Studies — statement of purpose

The Scandinavian Society for Jewish Studies, founded 1973, hereby presents the first issue of a quarterly, *Nordisk judaistik* | *Scandinavian Jewish Studies*. It is in several respects inspired by two earlier Scandinavian periodicals, *Tidsskrift for jødisk Historie og Literatur*, published in Copenhagen 1919—1925, and *Judisk Tidsskrift*, Stockholm 1928—1967, although it differs in scope from its predecessors. Jewish studies is understood to be knowledge and research relating to the Jewish people, its history, religion, culture, and social conditions. *Scandinavian Jewish Studies* will publish papers, reviews and documents by Scandinavian and Finnish authors or by non-Scand-

navian authors writing on Jewish subjects with Scandinavian connection. The languages of publication will normally be Danish, Norwegian and Swedish, with English summaries; some issues will be published entirely in English. The editors do not take any particular stand as regards issues of religion, politics, and culture. Any manuscript submitted for publication will be judged for its scholarly merits only. This is a trial issue; *Scandinavian Jewish Studies* is for its continued existence dependent on members' subscriptions to the Scandinavian Society for Jewish Studies, subscriptions, and grants from cultural foundations.

---

porten om Första nordiska kongressen i judaistik.

Nordisk judaistik avser inte att tävla med specialtidsskrifter, t ex teologiska, filologiska eller utrikespolitiska. Redaktionen driver inga särskilda linjer av religiös, politisk eller kulturpolitisk art, bortsett från de krav som en tvärvetenskaplig disciplin ålägger, men förbehåller sig givetvis rätten att ur vetenskaplig synpunkt granska insända bidrag. Föreliggande häfte är ett provnummer. Tidskriften som beräknas utkomma med fyra häften årligen är för sin

ekonomi i hög grad beroende av prenumeranter och stöd från kulturfonder. Vi är öppna för erinringar och debattinlägg som kan främja Sällskapets och tidskriftens utveckling, och vi är angelägna om stöd och hjälp av våra vänner och läsare för att kunna förverkliga våra syften och i *Nordisk judaistik* skapa ett värdefullt forum för alla som är intresserade av judaistik, en disciplin där många vetenskaper möts och många värden står att utvinna. Redaktionen ser med en viss optimism på en framtid som skall ge tidskriften styrka och stadga.